

A Fővárosi Ítéltábla a Kummer Ügyvédi Iroda (**fél címe.**, ügyintéző: dr. Kummer Ákos ügyvéd) által képviselt felperes neve (**felperes címe**) felperesnek a dr. Tálosi Adrienn ügyvéd (**fél címe**) által képviselt **alperes neve (alperes címe.)** alperes ellen személyiségi jog megsértése miatt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2019. december 6. napján kihirdetett 15.P.22.630/2019/5. számú ítélete ellen az alperes által 6. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, az alperes által a felperesnek fizetendő sérelemdíj összegét 300.000 (Háromszázezer) forintra leszállítja, az általa az állam javára megtérítendő eljárási illeték mértékét 54.000 (Ötvennégyezer) forintra felemeli. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 15.000 (Tizenötezer) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi az állam javára - az állami adó- és vámhatóság felhívásában megjelölt módon és számlára - a felperest 12.000 (Tizenkétezer) forint, az alperest 36.000 (Harminchatezer) forint fellebbezési illeték megfizetésére.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

- [1] Az elsőfokú bíróság által megállapított, a fellebbezés elbírálása szempontjából jelentős tényállás szerint a 2018. évi országgyűlési képviselő-választást megelőző kampányidőszakban, 2018. március 31-én a ... című műsorában lejátzott riportban elhangzottak szerint ... egy ... jelölt kampányában is részt vett támogatóként, és ez a személy - felperes neve felperes - meg is nyerte a választást az adott körzetben. A riport elsősorban ... választási kampányban kifejtett tevékenységével foglalkozott, és a felperest a fentiekben túl nem említette. Elhangzott viszont a híradásban, hogy ... 50.000.000 forintot adott át ...**nak** egy motoros táskában, amelyet egy, a riportban felismerhetetlen módon megjelenített, eltorzított hangú személy állított.
- [2] E riportra hivatkozva az alperes által működtetett ... portál 2018. május 31-én 19 óra 18 perckor „Újabb ... korrupciós bomba: így pénzelt a ... jelöltjét” címmel az alábbi sajtóközleményt jelentette meg:
- „A ... felperes neve ...**i** kampányát is támogatta pénzzel 2015-ben ... ügyvédje, Erről beszélt egy tanú a ... című hírműsorában. Újabb bizonyíték került tehát elő, hogy ... nemcsak a ... és az ... kampányait pénzelt, hanem a ...**t** is.
- Egy, a neve elhallgatását kérő tanú ma este arról számolt be a ... című műsorában, hogy a ...**a** ... pénzzel támogatta a ... felperes nevet a 2015-ös ...**i** időközi országgyűlési választásokon.
- A ...**i** kampányban személyesen vett részt ...**....** is, a ... képviselőjelölt, ... mellett kampányolt.
- Néhányan tiltakoztak a kormányfő látogatása ellen, és tüntetést rendeztek. A ellen demonstrálók között ott volt ... ügyvédje, ... is.

Az előzetes letartóztatásban lévő ... több kampányban is aktív szerepet vállalt azért, hogy így juthasson politikai kapcsolatokhoz, és milliárdos megbízásokhoz.

Ahogy azt korábban a ... már felderítette, 2015-ben a ... időközi választáson ...t pénzelte. ... a baloldali pártok a támogatásával, de függetlenként indult és nyert. Kampányának egyik koordinátora ... volt. A ... tanúja szerint azonban nemcsak koordinálta, hanem súlyos milliókkal segítette a ...-kampányt - ... **...nak** meglehetősen gyanús körülmények között 50 millió forintot adott át egy motoros táskában. Egymás között ezt 50 kicsi indiánnak nevezték - mondta a tanú a ...nek. A tanú beszámolt arról is, hogy ... volt az, akinek a politikusok szóltak, amikor készpénzre volt szükségük, és ...n keresztül jutott el a pénz ...tól ahhoz, akit le akartak fizetni. Legyen szó akár nagy emberekről, akár - mint ahogy fogalmazott - kis halakról.

... teli cipősdobozokban hordta a pénzt. A tanú szerint ...nek komoly szerepe volt a ... felépítésében. ... mindig, mindenről tudott, ami az ...-ben történt, ráadásul, akiket az ...-ben ... finanszírozott, soha nem voltak a ...-val ellenségesek."

- [3] A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette a jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy az általa üzemeltetett ... portálon 2018. március 31-én „Újabb ... korrupciós bomba: így pénzelte ... jelöltjét” címmel megjelent cikkében valótlanul híresztelte, miszerint ... pénzzel támogatta a választási kampányát. Emellett az alperes 600.000 forint sérelemdíjban való marasztalását igényelte.
- [4] Keresetét arra alapította, hogy az alperes cikke valótlanul híresztelte, miszerint a 2015. évi időközi és a 2018. évi országgyűlési képviselő-választáson a korábban a ... színeiben politizáló ... pénzzel támogatta a felperes kampányát.
- [5] Hangsúlyozta, hogy ... - közismerten - súlyos pénzügyi bűncselekményekkel vádolják, és a cikk megjelenésekor előzetes letartóztatásban is volt. Az alperesi közlésnek a felperest valótlan kapcsolatba hozó tényállítása pedig alkalmas arra, hogy a választási kampány finisében a felperesbe vetett közbizalmat megingassa, ezáltal a jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát sértse. Kiemelte, hogy a közszereplőként őt terhelő fokozottabb tűrési kötelezettsége sem terjed ki a hamis tényközlésekre.
- [6] Az írásbeli ellenkérelem elmaradására figyelemmel az elsőfokú bíróság az alperessel szemben 15.P.20.893/2019/11. sorszámon bírósági meghagyást bocsátott ki.
- [7] Az alperes a bírósági meghagyással szembeni ellentmondásával egyidejűleg előterjesztett ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. A kifogásolt sajtóközlemény tényállításának valóságát hangsúlyozta. Érvelése szerint a több sajtószerv által, hasonló tartalommal megjelentetett cikkek is a közlés valóságtartalmát igazolják. Vitatta, hogy a mások által már közölt, átvett tartalom újraközlésével jogsértést valósított meg.
- [8] Hivatkozott a felperes közszereplői mivoltára, és ebből eredő fokozott tűrési kötelezettségére. A 28/2014. (IX.29.) AB határozatra figyelemmel úgy ítélte meg, hogy a sajtószabadság gyakorlását ritkán korlátozhatja a személyiségi jogra történő hivatkozás. Azzal is érvelt, hogy az ellenzéki politikai pártok körüli botrányok széles körű érdeklődésre tartanak számot. A sajtónak pedig éppen az a feladata, hogy e közérdeklődésre számot tartó ügyekben felkeltse a közvélemény érdeklődését.
- [9] A sérelemdíj igényelt összegét rendkívül eltúlzottnak találta a felperes közszereplői mivoltára, fokozott tűrési kötelezettségére, valamint arra tekintettel, hogy nézete szerint a felperes nem bizonyította az őt ténylegesen ért hátrányokat. Vitatta, hogy köztudomású tényként kellene elfogadni a felperes azon állítását, miszerint az alperesi közlés eredményeként a felperes megítélése a közvélemény előtt hátrányosan megváltozott.
- [10] Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével megállapította, hogy az alperes megsértette a

felperes jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy az általa üzemeltetett ... portálon 2018. március 31. napján „Újabb ... korrupciós bomba: így pénzelte ... jelöltjét” címmel megjelent cikkében valótlanul híresztelte a felperesről, hogy ... pénzzel támogatta a választási kampányát.

Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 600.000 forint sérelemdíjat, valamint 38.100 forint perköltséget, és az államnak - a Nemzeti Adó- és Vámhivatal külön felhívására - 36.000 forint le nem rótt eljárási illetéket.

- [11] Döntését Magyarország Alaptörvénye I. cikk (1) bekezdésére, II. cikkére és VI. cikk (1) bekezdésére, a 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:42.-43.§, 2:45.§, 2:51.§ (1) bekezdés rendelkezéseire, valamint a 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 4.§ (1) bekezdésére és 10.§-ára alapította. A jogvita elbírálása során emellett a Legfelsőbb Bíróság PK 12. számú állásfoglalásának II.-III. pontját, PK 14. számú állásfoglalását, illetve az Alkotmánybíróság 13/2014. (IV.18.) AB határozatát tekintette irányadónak.
- [12] Érvelése szerint a perben nem volt vitás, hogy a sérelmezett közlés közügyekben való megnyilvánulásnak minősül, és tényállítást tartalmaz. A kifogásolt tényállítás valóságtartalmát - a PK 14. számú állásfoglalásra tekintettel - az alperesnek kellett bizonyítania. Az alperes azonban a perben erre nézve bizonyítékot nem csatolt, bizonyítási indítványt sem terjesztett elő. A bizonyítás elmaradásának következményeit pedig bizonyító félként viselni tartozik.
- [13] Kiemelte, hogy a kifogásolt és valótlanak bizonyult tényállítás alkalmas a felperes társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolására. A cikk megjelentetésének apropóját a közlegő választás adta, célja pedig nem lehetett más, mint a közzétett valótlan állításokkal a felperes társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolása, választási esélyeinek csökkentése. Mindezt a személyiségi jogsértést megállapíthatónak találta, és teljesíthetőnek ítélte a felperesnek a jogsértés objektív és szubjektív jogkövetkezményeinek alkalmazása iránti keresetét is.
- [14] A felperes által igényelt sérelemdíj összegét a jogsértés súlyára, a felróhatóság mértékére, a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatására, valamint a közlés apropóját adó eseményre is figyelemmel elfogadhatónak találta. Hangsúlyozta, hogy a jogalkotó a Ptk. 2:52.§-ában az ún. köztudomású-doktrínát emelte jogszabályi szintre. A sérelmezett közlemény a választási eredményt ugyan a felperesre érzékelhetően hátrányosan nem befolyásolta, de alkalmas volt arra, hogy a felperesbe vetett választói közbizalom megingatásával a felperes választási sikerét meghiúsítsa.
- [15] Az alperes védekezésével szemben nem találta megállapíthatónak az alperesi felróhatóság hiányát, mert álláspontja szerint a cikk szerzője nem tanúsította a Ptk. 1:4.§ (1) bekezdés szerinti, az adott helyzetben általában elvárható magatartást. A PK 14. számú állásfoglalás szerint az sem mentesítette felelőssége alól, hogy közlésében más személy valótlan tényállításait vette át. Az Smtv. 10.§ és az alperes által hivatkozott 28/2014 (IX.29.) AB határozat alapján is csak a hiteles tájékoztatás minősül olyan védendő érdeknek, amelynek a személyiségi jog nem lehet korlátja. A valótlan tény állítása vagy híresztelése azonban a sajtószabadság jogával való visszaélésnek és egyben - esetlegesen - személyiségi jogot sértő magatartásnak minősül.
- [16] A BDT2019. 55. számú eseti döntésre utalva kiemelte, hogy a sérelemdíj mint szankció funkciója kettős: egyfelől kompenzációs szerepet tölt be a személyiségi jogsértés tekintetében, másfelől magánjogi büntetés a hasonló jogsértések megelőzése érdekében.
- [17] Az elsőfokú ítélettel szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést - a 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 369.§ (3) bekezdés c) és d) pont szerinti felülbírálati jogkört megjelölve - elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatása és a felperes keresetének elutasítása, másodlagosan az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatása, és a sérelemdíj összegének 100.000 forintra történő mérséklése érdekében.

- [18] Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a ... című műsorában megszólaló személy nyilatkozata bizonyította a kifogásolt közlés valóságát.
- [19] Érelemdíjban történt marasztalását az azt megalapozó többlettényállás felperes általi igazolásának hiányában vitatta. A sérelemdíj alkalmazott mértékét is rendkívül eltúlzottnak találta. Álláspontja szerint a törvényszék az ún. köztudomású-doktrínát is tévesen alkalmazta. Nézete szerint politikus közszereplő személyiségi joga esetleges megsértése esetén, a releváns körülmények bizonyítása nélkül az alkalmazott mértékű sérelemdíj nem lehet indokolt. A nagyobb tűrési kötelezettsége folytán a felperes még a jogsértés esetleges megállapíthatósága esetén is csak minimális összegű sérelemdíjra tarthat igényt.
- [20] Azzal is érvelt, hogy a sérelemdíj represszív funkciójának érvényesítése csak akkor válhat hangsúlyossá, ha a jogsértés a sértett magánszférájával kapcsolatos.
- [21] A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.
- [22] Álláspontja szerint a perben az alperes a sérelmezett közlés valóságát semmilyen módon nem bizonyította. A tévéműsorban eltorzított hanggal, felismerhetetlen arccal nyilatkozó személy kilétét sem igazolta. Másrészt a valótlan állításokat nem is a riportalany, hanem a narrátor közölte.
- [23] Hangsúlyozta, hogy valótlan és sértő tényállítások kapcsán még közszereplőként sincs tűrési kötelezettsége.
- [24] Arra is hivatkozott, hogy a jóhírnév megsértése, a hírnévrontás nem „eredmény-deliktum”, megvalósulásához nincs szükség a hátrányos eredmény, a társadalmi megítélés negatív változásának tényleges bekövetkeztére. Ugyanakkor köztudomású tényként értékelendő, hogy egy több százezres olvasottságú, közéleti kérdésekkel foglalkozó, közismert és népszerű webes felületen közzétett durva valótlanítás jelentős sérelmet okoz.
- [25] Érvelése szerint az elsőfokú bíróság a sérelemdíj mértékének meghatározásakor a Ptk. 2:52.§ (3) bekezdésében írt szempontok mindegyikét figyelembe vette. Helyesen értékelte az igen komoly alperesi felróhatóságot, a nyilvánvaló lejáratási szándékot, és alappal volt tekintettel a sérelemdíj magánjogi büntető funkciójára is.
- [26] A sérelemdíj összegének esetleges leszállítása esetére a Pp. 83.§ (3) bekezdés alapján az alperest elsőfokú perköltségben és illetékben marasztaló rendelkezés érintetlenül hagyását kérte.
- [27] A fellebbezés kisebb részben alapos.
- [28] Az ítélet tábla a jogorvoslati kérelmet a Pp. 376.§ (1) bekezdés alapján tárgyaláson kívül bírálta el. Miután az elsőfokú ítélet kötelező hatályon kívül helyezésére okot adó körülményeket nem észlelt, ezért - a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között (Pp. 370.§ (1)-(2) bekezdés) - az elsőfokú bíróság ítéletének anyagi jogi felülbírálatát végezte el (Pp. 369.§ (3) bekezdés c), d) pont).
- [29] A törvényszék által megállapított ítéleti tényállást jogorvoslati támadás nem érte, ezért a jogvita elbírálása során azt a másodfokú bíróság is irányadónak tekintette.
- [30] Az alperes a jogalapot vitató fellebbezési álláspontját - a Pp. 371.§ (1) bekezdés c) pontban megkövetelt módon - kizárólag a sérelmezett közlésnek a televízió-műsorban megszólaló személy nyilatkozata általi igazoltságára alapította. Az elsőfokú bíróság által helyesen alkalmazott, a személyiségi jogi perekben is irányadó PK 14. számú állásfoglalás I. pontjára figyelemmel a vitatott közlés valóságát a perben - perrendszerű bizonyítás (Pp. Negyedik Rész, XVII-XXIV. fejezet) keretében - az alperesnek kellett bizonyítania. A perfelvétel során azonban maga is úgy ítélte meg,

hogyan benyújtható bizonyítékkal nem rendelkezik, ezért bizonyítási indítványt sem kívánt előterjeszteni (5. számú jegyzőkönyv 2. oldal). Alperesi bizonyítás hiányában pedig a törvényszék a felperes által sérelmezett tényállításokat alappal tekintette valótlannak, és azokat helyesen minősítette a felperes társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolására alkalmasnak. Helytállóan következtetett ezért a személyiségi jogsértés megvalósulására, és jogszerűen teljesítette a személyiségi jogsértés objektív szankciója iránti keresetet is.

- [31] Amint arra az elsőfokú bíróság is helyesen utalt, a Ptk. miniszteri indokolása szerint a sérelemdíj a személyiségi jogok megsértésének vagyoni elégtétellel történő közvetett kompenzációja és egyben magánjogi büntetése.
- [32] Hangsúlyozza azonban az ítéletábra, hogy a személyiségi jogsértés tényének megállapításából automatikusan nem következik a sérelemdíj iránti igény teljesíthetősége. Az objektív szankciók megítélése mellett is elutasíthatja a bíróság a sérelemdíj iránti keresetet, ha a sérelmet szenvedett felet nem érte olyan immateriális sérelem, amely pénzbeli ellentételezés, sérelemdíj megítélésére adna alapot. A Ptk. 2:52.§ (1) bekezdés második fordulatának helyes értelmezése szerint a sérelmet szenvedett fél „az őt ért nemvagyoni sérelemért” követelhet sérelemdíjat, azaz a sérelemdíj megítélésének feltétele a nemvagyoni sérelem bekövetkezése, eltérően a személyiségi jogsértés objektív szankcióinál használt „a személyiségi jogsértés ténye” feltételtől (Ptk. 2:51.§ (1) bekezdés). Nem ellentétes mindezzel a Ptk. 2:52.§ (2) bekezdése sem, mert a felperest csupán a hátrány bizonyításának eljárásjogi kötelezettsége alól mentesíti, de nemvagyoni sérelem hiányában nem teszi lehetővé sérelemdíj követelését (BH2016/9/241., BDT2018. 3821.).
- [33] A Ptk. 2:52.§ (3) bekezdés szerint a bíróságnak az eset összes körülményeit - különösen a jogsértés súlyát, ismétlődő jellegét, a felróhatóság mértékét, a jogsértésnek a sértettre és a környezetre gyakorolt hatását - mérlegelve kell a sérelemdíj mértékéről határoznia.
- [34] A felperes a sérelemdíj iránti igénye alapjaként kizárólag a köztudomásúnak tekinthető hátrányokra hivatkozott. Ezen túlmenően immateriális sérelmeket nem állított és nem kívánt bizonyítani (keresetlevél 5. oldal utolsó és 6. oldal első bekezdése). A törvényszék pedig a köztudomású sérelmek körében - a választási eredmény felperesre érzékelhetően hátrányos változásának igazolása nélkül is - helyesen értékelte a sérelmezett közlés hatására a felperes szűkebb és tágabb környezetében, a választópolgárok körében kialakult bizalomvesztést.
- [35] Az ítéletábra álláspontja szerint ugyanakkor a felperes közszereplői mivolta és a sérelmezett közlés kampányidőszak alatti megjelentetése a sérelemdíj törvényszék által megállapított összegének leszállítását indokolja. A közéleti szereplők személyiségi joga és a véleménynyilvánítás szabadsága alapjogi kollíziója esetére kialakított alkotmánybírósági iránymutatás szerint a politikai véleménynyilvánítás fokozott védelme mind a közügyekben megfogalmazott értékítéletekre, mind a közügyek körébe tartozó tényállításokra vonatkozik. Egyfelől a demokratikus jogállam intézményeinek és a demokratikus közéletet hivatásszerűen alakító politikusoknak a szabad bírálata, működésük, tevékenységük kritikája a társadalom tagjainak, az állampolgároknak, valamint a sajtónak olyan alapvető joga, amely a demokrácia lényegi eleme. Másfelől a tények közlése tipikusan a vélemények alapja, ezért még az alkotmányos értékkel egyébként nem bíró, utóbb hamisnak bizonyult tények esetében is indokolt, hogy a jogi felelősségre vonás során a felróhatóság és az esetleges joghátrányok mértékének meghatározása körében figyelembe vegyék a közéleti viták minél szabadabb folyásának érdekét (7/2014. (III.7.) AB határozat [50.]). A választási ügyekben az Alkotmánybíróság a saját gyakorlatát is a választási kampány szabad folyásának védelme érdekében alakította ki (31/2014. (X.9.) AB határozat, 5/2015. (II.25.) AB határozat, 9/2015. (IV.23.) AB

határozat, 3107/2018. (IV.9.) AB határozat).

- [36] Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy a jogsértés súlyával, az alperes felróhatóságának mértékével és a köztudomásúként figyelembe vehető felperesi immateriális sérelmekkel 300.000 forint összegű sérelemdíj áll arányban.
- [37] A sérelemdíj összegének leszállítása mellett sem tekintette azonban az ítélőtábla a felperes kereseti igényét nyilvánvalóan túlzottnak, ezért a Pp. 83.§ (3) bekezdés alapján nem látta indokoltnak a felperes javára megállapított elsőfokú perköltség leszállítását, illetve a kereseti illeték felek közötti megosztását.
- [38] Észlelte továbbá, hogy a törvényszék tévesen határozta meg az alperes által fizetendő eljárási illeték összegét. Ugyanis az alperesnek a bírósági meghagyással szembeni ellentmondása is illetékköteles volt, és az 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39.§ (3) bekezdés b) pont szerinti 600.000 forint illetékalap után az Itv. 42.§ (1) bekezdés b) pont szerinti 3% mértékkel számított 18.000 forint eljárási illeték feljegyzését tette szükségessé. Ezen illetéket pedig a Pp. 102.§ (1) bekezdés és 86.§ (2) bekezdés alapján szintén az alperes köteles megtéríteni.
- [39] Minderre figyelemmel az ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383.§ (2) bekezdés alapján (a le nem rótt illeték tekintetében a Pp. 383.§ (6) bekezdés szerint a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül) - a rendelkező részben írtak szerint - részben megváltoztatta, egyebekben helybenhagyta.
- [40] A fellebbezés kisebb részbeni teljesítésére figyelemmel a felperes és az alperes másodfokú pernyertessége-pervesztessége arányát az ítélőtábla 75-25%-ban látta megállapíthatónak. Az alperes másodfokú perköltséget - a Pp. 81.§ (5) bekezdésben meghatározott módon - nem számított fel. Köteles azonban megtéríteni a felperesnek az általa a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3.§ (2) és (5) bekezdés alapján felszámított ügyvédi munkadíj pernyertességgel arányos hányadából álló másodfokú perköltségét (Pp. 364.§, 82.§ (3) bekezdés és 83.§ (2) bekezdés).
- [41] A perben érvényesülő tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt fellebbezési illetéket a felek a másodfokú pervesztességük arányában kötelesek viselni (Pp. 102.§ (1) bekezdés, 83.§ (2) bekezdés, 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés).
- [42] Az ítélet elleni fellebbezés a Pp. 365.§ (2) bekezdés alapján kizárt. A határozat erről tájékoztató rendelkezése a Pp. 364.§ szerint alkalmazandó Pp. 346.§ (3) bekezdésén alapul.

Budapest, 2020. április 21.

dr. Lukács Zsuzsanna s. k.
a tanács elnöke

. Kollár Zoltán s. k. előadó bíró. Örkényi
László s. k. bíró